

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda

Judecătorii: Diaconu Iurie și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, în cauza penală în privința lui

Copușciu Denis xxxxxx, născut la xxxxxx, originar și domiciliat în s. Copceac, r-nul Taraclia.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.05.2021 – 04.06.2021;

Instanța de apel: 24.06.2021 – 29.06.2021;

Instanța de recurs: 26.08.2021 – 26.01.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 iunie 2021, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Copușciu Denis a fost recunoscut vinovat în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 100 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

A fost dispusă trecerea în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 1680 lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că în scopul de consum personal, în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală, inculpatul Copușciu Denis a intrat în posesia substanței cu aspect de cristale de culoare albă și albastră, numită condiționat între consumatorii de droguri „sare”, care, conform Raportului de constatare tehnico-științifică, nr. 34/12/-1-R-1198 din 31 martie 2021, reprezintă PVP (a-pirrolidinovalerophenone) cu masa de 0,46 grame, ce se atribuie la categoria substanțe stupefiante, constituind, conform tabelului, nr. 1 Substanțe stupefiante, substanțe psihotrope, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 79 din 23.01.2006, proporții mari și care era ambalată în două pachețele de tip zip-lock, pe care le-a păstrat asupra sa

până la 27 februarie 2021, ora 13:00, când, în urma verificării informației operative, fiind stopat de către angajații poliției și condus la IP Botanica a IGP a MAI, situat pe str. Cuza Vodă, 9/3, mun. Chișinău, le-a predat benevol subofițerului superior de investigații al SPC a SII a IP Botanica a IGP a MAI, Mihail Ghebosu.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea cheltuielilor judiciare, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasat din contul inculpatului Copușciu Denis în beneficiul statului suma de 1680 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în legătură cu efectuarea constatării tehnico-științifică și elaborarea Raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/-1-R-1198 din 31 martie 2021.

În motivarea apelului a indicat că, cheltuielile judiciare sunt provocate de săvârșirea unei fapte prejudiciabile, care impune desfășurarea urmăririi și judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a săvârșit-o. Respectiv cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală ca infracțiune, astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 iunie 2021, în partea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care s-a dispus încasarea de la Copușciu Denis, în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea cercetării tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-1198 din 31 martie 2021 – suma de 1680 lei. Celelalte dispoziții ale sentinței fiind menținute.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Copușciu Denis în baza art.217 alin.(2) Cod penal, după indici calificativi – *„producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare”*.

Instanța de apel a precizat, că vina în săvârșirea infracțiunii incriminate inculpatului Copușciu Denis a fost dovedită indubitabil, ultimul solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, cerere acceptată de prima instanță prin încheiere protocolară.

A mai notat, instanța de apel, că sentința a fost contestată în partea cheltuielilor judiciare, iar temei pentru a interveni în sentință din oficiu cu privire la încadrarea juridică, conform art. 409 alin.(2) Cod procedură penală,

lipsește.

Instanța de apel a menționat că, în conformitate cu prevederile art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

De asemenea, instanța de apel a mai indicat că, reieșind din prevederile art. 145, 227 și 229 Cod de procedură penală, racordate la modificările operate prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare la 09 februarie 2018, obligația de plată a cheltuielilor de efectuare a expertizelor judiciare se pune pe seama condamnaților. Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte excepție, dar nu regulă.

Astfel, instanța de apel a conchis, că prima instanță nejustificat a respins cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, or, la caz nu există excepțiile stabilite la art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, care ar permite eliberarea lui Copușciu Denis de la plata cheltuielilor judiciare, în condițiile în care cheltuielile judiciare în mărime de 1680 lei au fost condiționate de necesitatea efectuării constatării tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-1198 din 31.03.2021.

5. Avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Copușciu Denis, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4), 5) și 6) Cod de procedură penală, contestă parțial hotărârea instanței de apel cu recurs ordinar, în partea cheltuielilor judiciare, solicitând repunerea în termenul de declararea a recursului ordinar, casarea hotărârii instanței de apel în partea încasării cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei de la Copușciu Denis în beneficiul statului, cu menținerea fără modificări a sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului apărarea invocă că, judecată a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii, acesta nefiind citat legal. Totodată, a invocat că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Suplimentar, apărarea susține, că examinarea apelului a avut loc în lipsa inculpatului Copușciu Denis, care nu a primit decizia instanței de apel, iar avocatul Tampei Tatiana a omis termenul de declarare a recursului ordinar deoarece în perioada de la 24 mai 2021 până la 22 iulie 2021 inclusiv, a fost membru al consiliului electoral de circumscripție și în temeiul Hotărârilor Comisiei Electorale Centrale a fost degrevată de la locul de muncă în legătură cu desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.

Invocă apărarea că la aplicarea prevederilor art. 227-229, 143 și 145 Cod de procedură penală, instanța de apel a interpretat eronat și extensiv legea deoarece acestea nu prevăd încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raportului de constatare din contul inculpatului.

De asemenea, susține apărarea că examinarea apelului a avut loc în lipsa inculpatului care nu a făcut cunoștință cu cererea de apel. Mai mult acesta este în imposibilitatea de plată a cheltuielilor judiciare deoarece nu are mijloace financiare.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în baza

materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept admise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din analiza materialelor cauzei penale, Colegiul penal reține că decizia motivată a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 iulie 2021 (f.d.106-111).

La caz, termenul de declarare a recursului se calculează din 07 iulie 2021, ziua imediat următoare datei pronunțării deciziei motivate și a expirat la 07 august 2021, aceasta fiind și ultima zi de depunere a recursului, pe când avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Copușciu Denis, a declarat recursul la 20 august 2021 (f.d. 139-141), respectiv cu depășirea termenului de declarare a acestuia.

Astfel, Colegiul penal stabilește că omisiunea de a respecta termenul de depunere a recursului nu poate fi imputată instanței de judecată, or, părțile urmau să se intereseze de soarta dosarului, având obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (*cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Ghirea versus Moldova din 26 iunie 2012*), de a proteja drepturile inculpatului de acces la instanță, inclusiv și de a depune în termenul legal cererea de recurs, fapt însă ignorat de aceștia, ce în consecință, s-a soldat cu omiterea nejustificată a termenului de declarare a recursului.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Conform art. 231 Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Colegiul penal menționează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de

repunere în termen a recursului.

Raportând situația reținută în cauză, la prevederile art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide, că recursul declarat de avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Copușciu Denis este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, în cauza penală în privința lui **Copușciu Denis xxxxx**, ca fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **24 martie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Diaconu Iurie

Boico Victor